

ZPRAVODAJ
SPOLEČNOSTI SBĚRATELŮ
ČESKOSLOVENSKÝCH KNIHTISKOVÝCH ZNÁMEK

č. 85

ročník 2016

Zaplacení příspěvku na rok 2017 – Změna adresy

Příspěvky na rok 2017 zůstávají stále stejné, tj. **100 Kč pro sběratele do 70 let a 80 Kč pro sběratele nad 70 let**. Prosíme sběratele, kteří ještě nezaplatili příspěvky o jejich zaplacení. Platbu lze zaplatit buď:

- převodem na účet číslo: **2200718171/2010** (FIO banka), kde uveďte ve zprávě pro příjemce své jméno a příjmení. Jinak nejsme schopni odesilatele dohledat.
- nebo poštovní složenkou na adresu: **Zdeněk Rákosník, Hlavní 543, Šakvice, 691 67**
- v Praze na místě setkání.

Bankovní účet jsme si zřídili, protože v poslední době řada členů nechtěla financovat služby České pošty. Převod do jiné banky je levnější. Zřízení a vedení účtu máme zcela zdarma, proto ani zde nejsou poplatky navíc.

Hospodaření Společnosti za rok 2015

	Příjem	Výdaje
Převod z roku 2014	24 277 Kč	
1A – 11 příspěvky	11 950 Kč	
Příjem celkem	36 227 Kč	
2 – 2A tisk zpravodaje		5678 Kč
3 tisk tiskopisů		82 Kč
4 obálky		195 Kč
5 poštovné		65 Kč
6 poštovní ceniny		5980 Kč
7 cestovné		1167 Kč
Celkem výdaje		13167 Kč
Zůstatek celkem	23 060 Kč	

Pozvánka na podzimní setkání knihtisku – 26. listopadu 2016 Praha

Podzimní setkání členů naší Společnosti se bude konat v sobotu **26. listopadu 2016 od 9 do 12 hodin** v konferenční místnosti Ministerstva průmyslu a obchodu **v ulici Politických vězňů v Praze**. Budova se nachází přibližně 300 m od Hlavního nádraží, 100 m od Václavského náměstí a 100 m od budovy, kde jsme se scházeli na knihtisku dlouhá léta. Bližší informace viz mapa.

Důležité: Na vrátnici je třeba se prokázat **OP** (účastníci budou zapsáni do seznamu) nebo jiným platným dokladem (pas). Doprovod k místnosti bude dělat M. Marčan (organizátor setkání, děkujeme). Je však vhodné, aby lidé pokud možno přišli načas v 9:00, aby se nemuselo chodit pro každého na vrátnici zvlášť.

Vstupní proceduru lze urychlit, pokud účastníci v předstihu potvrdí, že přijedou a v rámci potvrzení zaslali číslo OP. Kolega Marčan připraví prezenční

listinu. Ti co toto neudělají, se budou muset do prezenčky zapsat na místě rukou.

Mail pro odeslání jména a čísla OP: marcan.miloslav@gmail.com

Smutná zpráva

11. dubna 2016 ve věku 89-ti let odešel do filatelistického nebička dlouholetý předseda naší Společnosti, člen Komise expertů SČF, špičkový sběratel známek a celistvostí Osvobozená republika, známý publicista a kamarád

Josef Chvalovský

Není to tak dlouho, na podzim 2012, co jsem Pepovi psal za vedení Společnosti poděkování za 25 let jeho práce pro naši Společnost. To poděkování bylo reakcí na Pepovu rezignaci na veškeré filatelistické funkce vyvolanou vážnými rodinnými důvody. Nebylo to pro něj tehdy jednoduché rozhodnutí, které okomentoval slovy: „Je mi moc líto, že musím s filatelií končit a zejména pak, že se již nemohu stýkat s přáteli, z nichž řadu znám víc jak 25 let.“

Byla to Pepova iniciativa, když v roce 1986 výzvou ve Filatelii oslovil všechny zájemce o knihtisková vydání našich známek a vyzval je ke spolupráci. Ti aktivnější se pak 13. prosince 1986 sešli a vytvořili jakýsi základ tehdejší Komise knihtisku SČF. Díky organizačním schopnostem Josefa Chvalovského (zvoleného za předsedu Společnosti) se do studia knihtiskových známek zapojilo hodně zanícených filatelistů, začal vycházet náš Zpravodaj, Studijní filatelistické příručky a studie soukromé. To vše začalo postupně zaplňovat „bílá místa“ na pomyslné mapě známek knihtiskových vydání.

Poměrně nejdál ve svých studiích byli tehdy „Hradčanáři“, ale netrvalo dlouho, a začaly se vydávat první souborné studie dalších knihtiskových emisí. Osvobozenou republiku a Holubici měl v té době pod palcem právě Pepa Chvalovský. Na jednoho člověka toho bylo moc a tak postupně starost o Holubici přecházela na mne.

Důležité bylo, že od počátku jsme striktně vycházeli při svých studiích a jejich závěrech z ujasněné znalosti způsobu tisku těchto knihtiskových známek. Kolega Chvalovský velmi ochotně předával své bohaté znalosti a zkušenosti a získal tak řadu spolupracovníků použitelných pro podrobné studium jednotlivých nominálních hodnot emise OR i Holubice. Velmi ochotně zapůjčoval i svůj filatelistický materiál, z nějž snad studijně nejcennější byly celé archy známek. Zasluhou toho začala řada sběratelů publikovat své studijní výsledky nejen v rámci Společnosti, ale i ve Filatelii a později v Merkur-Revue.

Nelze se nezmínit ani o znalostní soutěži emise Osvobozená republika, která v roce 1992 probíhala na stránkách Filatelie a kterou tam vedl Josef Chvalovský. Na ní pak v dalším roce navazovala obdobná soutěž emise Holubice, kterou jsem zajišťoval já. Tyto akce zpopularizovaly naši Společnost a rozšířili i počet jejích členů.

Z iniciativy vedení SČF jsme byli někdy v roce 1993 vyzváni k možnému řízení na členy Komise znalců SČF. Spolu s Pepou Chvalovským jsme v roce 1994 sepsali a podali své znalecké práce. Pepa práci zabývající se určováním použitého zoubkování, se zaměřením na ležmý hřeben (já zaměřenou na retuše na známkách Holubice) a vzápětí úspěšně absolvovali znalecké zkoušky a stali se řádnými členy tehdejší Komise expertů SČF.

Nedlouho na to přišel Pepa s další iniciativou týkající se sepsání „Specializované příručky pro sběratele známek a celistvostí Osvobozené republiky“. Jako spolupracovníky si vybral Zdenka Chvostu a mě. Zdenek z pracovních (a možná i jiných) důvodů se nakonec ze spolupráce omluvil a tak vše zůstalo na zbylých dvou, kde Pepa byl vůdčí osobností. V roce 2000 pak Příručka spatřila světlo světa.

V posledních letech, a byla to opět Josefova iniciativa, se začalo mj. se zevrubným studiem problematiky tisku dopisnic a jejich souvislostí s tiskem známek.

Určitě jsem ve výčtu na mnohé zapomněl – na co nelze zapomenout je opětovné poděkování za vše co Pepa pro Společnost udělal, jak ji nasměroval a pokračování v jeho stopách nebude už zdaleka tak náročné, ale bude zavazující.

Jiří Kašpar

Prodej poštovních známek – možnost sponzorství Společnosti

V roce 2016 došlo ke zdražení zasílání dopisů ze 13 na 16 Kč. Známky s označením A, koupené za 13 Kč lze použít i nyní bez jakéhokoliv doplacení. Zdražení od České pošty, a případný zisk pro naši Společnost z prodeje každé známky činí 3 Kč. Tato částka je malá, jestliže se nakoupí jedna známka, zisk je však zajímavý pro naši společnost, jestliže se nakoupí větší množství těchto známek.

A z toho vyplývá náš dotaz – **Nechcete zasponzorovat naši společnost tím, že od nás zakoupíte platné známky v hodnotě 16 Kč?** Zisk 3 Kč z každé známky připadne do kasy naší Společnosti. Známky lze zakoupit na našem podzimním setkání v Praze.

Hradčany 10 hal červená – retuš hodin

Ve Zpravoajích č. 83 a 84 a také ve Filatelii 3/2016 jsem napsal článek týkající se zajímavostí na známce 10 hal Hradčany I. Uvedl jsem zde varianty deskové vady a retuší hodin s uvedením kontrolních znaků podle tiskových desek. Jaké bylo moje překvapení, když jsem obdržel mail od známého brněnského filatelisty J. Michalíka, který mne upozornil na jednu probíhající internetovou diskuzi na stránkách:

<http://www.sberatel.com/diskuse/sberatel/10h-91-iv-25690>.

Zde je vyobrazena známka, která je prokazatelně tištěna ze 4. TD ze ZP 91 a měla by se na ni vyskytovat buď desková vada hodin, nebo její retuš. Na obrázku je však velká barevná oddělená skvrna, která nahrazuje první a druhou věž. Na internetové diskuzi je dotaz: „Co to vlastně je?“.

Domnívám se, že se jedná o poslední stádium poškození retuše. Mezi první a druhou věží byla bílá skvrna, kterou retušovali pomocí kleští skřípnutím. Oprava nebyla dokonalá, protože došlo ke stříhu materiálu a zároveň v místě vady byl nedostatek kovu (vlivem existence původní deskové vady). Jak jsem již dokázal v minulém čísle Zpravodaje, uváděná tzv. první varianta retuše je ve skutečnosti poškozená retuš. Na obrázcích je vidět, že se u poškozené retuše začíná objevovat i původní vada a první věž je zeslabena.

Vlivem stříhu při vytváření retuše, zde musel být kov velmi nestabilní, a pravděpodobně i první věž se následně utrhla a tzv. se „přilepila“ na druhou věž. Pravá strana skvrny je shodná s pravou stranou poškozené retuše. Čímž vznikla vada na obrázku. O této variantě se zatím nepsalo a určitě je pěkným zpestřením sbírky.

Josef Chudoba

Hradčany 25 hal. - I. kresba

K tisku této hodnoty byly použity dvě měděné desky. Celkový náklad známek byl 51,22 milionů kusů. Známky nezoubkované byly vydány 30. prosince 1918, zoubkované Hz 13 3/4 : 13 1/2 byly vydány 15. května 1919, známky Řz byly vydány 25. května 1919 v nejmenším nákladu 2 000 000 kusů. I když byly desky měděné, tak se projevilo jejich opotřebování.

V roce 1988 pan Václav Pelant zpracoval studii této hodnoty - rekonstrukce přepážkových archů. V této studii upozorňuje na některé vady, které se nacházejí na části nákladu u I. tiskové desky. Jedná se o první známkové pole, kde se nachází prasklý levý horní roh jdoucí jako dlouhá modrá ryska přes 3. a 4. spirálu, 3. a 4. list do oblouku. Obrázek 1 dokumentuje toto ZP bez praskliny, obrázek 1a dokládá toto ZP s prasklinou.

Obr. 1

Obr. 1a

Na ZP 60, 70, 80, 90, 100 došlo pravděpodobně k neznámému poškození pravého rámu, a to asi až v pozdější fázi tisku. Toto poškození vypadá jako zásah hrubého pilníku, lidově řečeno „rašple“, pan Pelant to uvádí jako „pilování“. Toto poškození se nachází na známkách stříhaných i zoubkovaných.

Obrázek 2 a 2a dokládá 60. ZP bez poškození a s poškozením pravého rámu v oblasti 6. spirály.

Obr. 2

Obr 2a

Obrázek 3 ukazuje 70. ZP bez poškození pravého rámu; obr. 3a s pravým rámem nepatrně poškozeným a s otiskem hřebíčku u pravé holubice.

Obr. 3

Obr. 3a

Obrázek 4 představuje 80. ZP, kde rám je bez porušení. Dále obr. 4a, kde poškození na tomto ZP vypadá jako vrypy a je ze všech ZP největší. Nachází se na známkách zoubkovaných A i D.

nahoře obr. 4

dole obr. 4a

Obdobně na obrázku 5 – 90. ZP, kde pravý rám je nepoškozen; obr. 5a, kde vruby v pravém rámu jsou menší než na ZP 80, ale také velmi výrazné.

nahoře obr. 5

dole obr. 5a

A nakonec obrázek 6 a 6a – známka bez poškození a s vrypy v pravém rámu, které jsou větší. Navíc je zde otisk hřebíčku nad Á ve SKÁ.

Obr. 6

Obr. 6a

Pokud by některý sběratel, který se zajímá problematikou tisku Hradčan, mohl vysvětlit, jak k tomuto poškození došlo, asi by byla vyjasněna další neznámá věc.

Václav Košťál, Jiří Krňák

Inzerce:

Hledám kolegu pro výměnu informací a materiálu na téma "Razítka na známkách Hradčany". Jiří Krňák - tel: 723719950

Osvobozená republika 50 h zelená – odpověď na otázku ze Zpravodaje č. 72

Ve Zpravodaji č. 72 v článku „OR 50h – Kdo zodpoví tuto otázku?“ žádá autor o pomoc při určení známkového pole a tiskové desky u vyobrazené vady „v nápisu POŠTA je v písmenu A zkrácena ve spodní části pravá nožka“.

Popsaná a vyobrazená vada se nachází na ZP 50 TD 9. Na tomto známkovém poli se nachází ještě další vada „barevný bod mezi písmeny V a H ve VHB“.

Vzhledem k tomu, že známky vytištěné z TD 9 pocházejí z druhého negativu a pro známky OR 50 h červená byl použit první negativ = nenachází se tato vada na známkách OR 50 h v červené barvě.

Zdeněk Rákosník

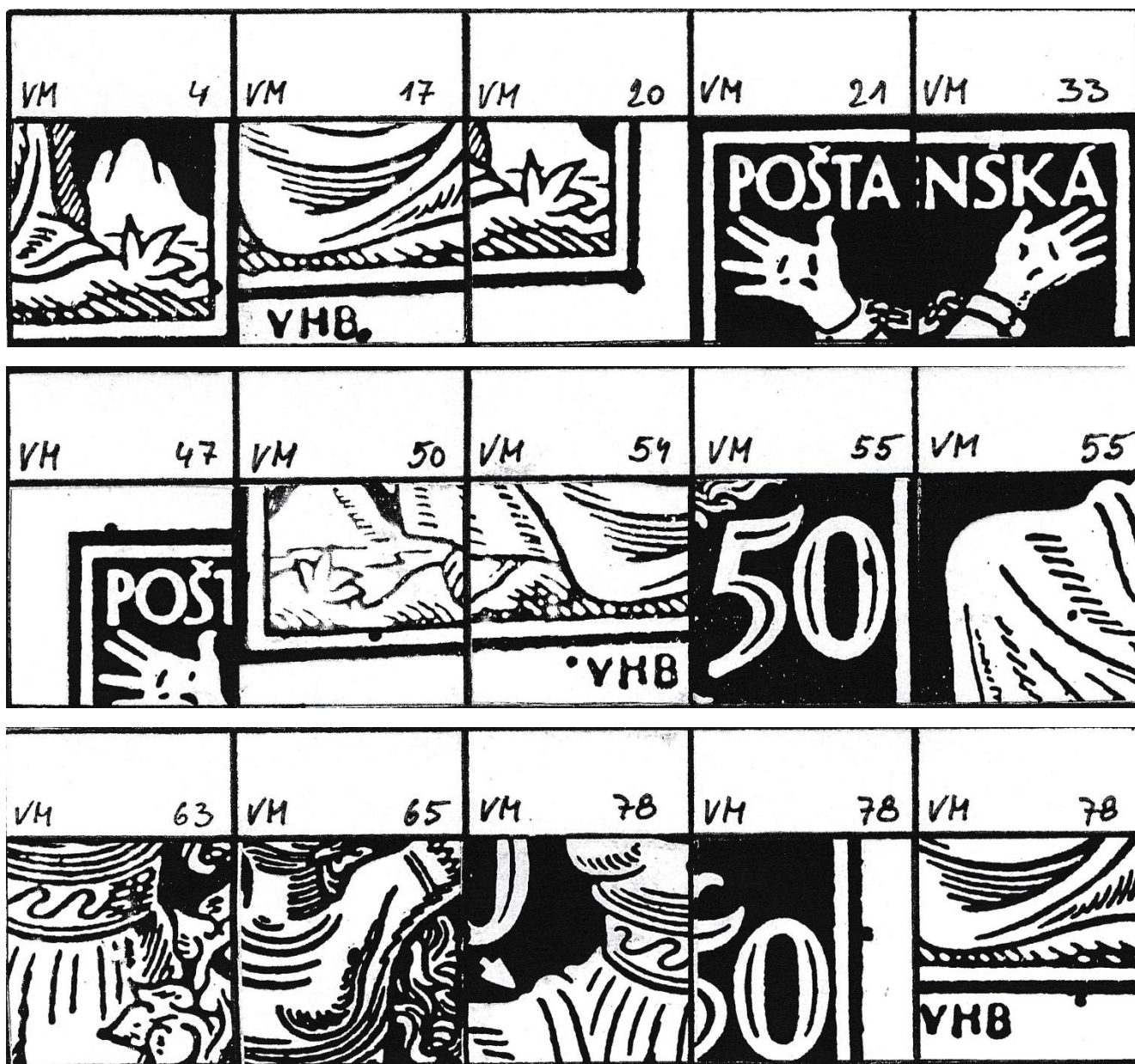
Osvobozená republika 50 h zelená – další vady matrice

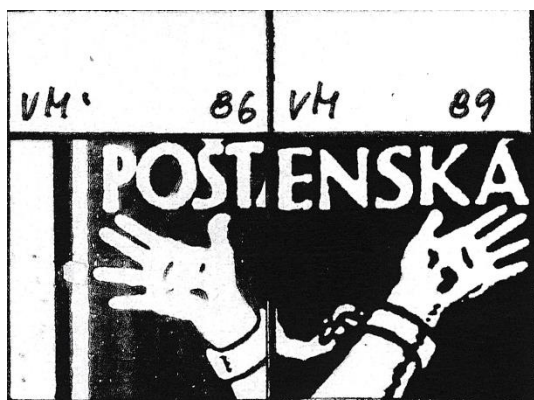
Hlubším studiem většího množství známek pocházejících ze třetího období výroby jsem našel další vady matrice:

- VM 4 = barevný bod v pravé bílé okrajové lince 1,3 mm od dolního okraje,
- VM 17 = barevný bod na dolním bříšku písmene B ve VHB,
- VM 20 = barevný výběžek z pravého dolního rohu obrazu známky,
- VM 21 = svislá barevná čárka místo horní bodu v pravé dlani,
- VM 33 = zářez do obrazu známky z bílé okrajové linky nad druhým písmenem S v nápisu,
- VM 47 = barevný bod na horní okrajové lince 1 mm od levého okraje,
- VM 50 = barevný bod v dolní bílé okrajové lince 3 mm od levého okraje,
- VM 54 = barevný bod před písmenem V ve VHB,
- VM 55 = barevný bod na levé straně pravého stínování pravé číslice 0 v 2 hodiny, + barevný bod vlevo šesté šrafy shora v sukni na stehně pravé nohy,
- VM 63 = přerušené osmé svislé stínování pod pasem,
- VM 65 = barevný bod ve stínování levého prsu,
- VM 78 = malý hrbolek na stehně pravé nohy vlevo velkého hrbolku, + barevný bod na pravé okrajové lince 11 mm od horního okraje, + barevný bod na spodní okrajové lince 6,9 mm od pravého okraje,
- VM 86 = zářez do levého rámu z vnitřní bílé okrajové linky 3,2 mm od horního okraje,
- VM 89 = spodní barevný bod v levé dlani má tvar háčku.

Věřím, že těchto 17 nově popsaných vad matrice pomůže v identifikaci jednotlivých známkových polí, hlavně pak u známek poštovně použitých, kde mnohdy otisk poštovního razítka překrývá VM (identifikační znak).

Všechny výše uvedené vady matrice pouze doplňují již známé VM (identifikační znaky) již určených ZP z třetího období výroby.

Nejvýznamnější nález však pro většinu specialistů asi bude VM na ZP 6, kde jsme doposud jednotlivou známku nedokázali určit. Jedná se o vadu: VM 6 = barevný bod ve spodní vnější části pravé číslice 5.

Zdeněk Rákosník

Osvobozená republika – 100h hnědá deskové značení

Stále se vyskytují pochybnosti o správném počtu tiskových desek u této hodnoty. Po dosti dlouhém studiu se mi podařilo dospět k závěru, že zde bude celkem 12 TD. Vycházím jen z doložených a prokázaných poznatků.

Tiskové desky bez ochranných rámců:

- 1. TD – deska je bez ochranných rámců a značení.
- 2. TD – také bez ochranných rámců, ale má pod 100. ZP podélně přerušovaný podpis autora VHB. (beru to jako rozlišovací znak mezi 1. a 2. TD)

Tiskové desky s přerušným ochranným rámem:

- 3. TD – deska má v levém rámu dole jednu podélnou čárku (pod ZP 91).
- 4. TD – deska má v ochranném rámu dvě čárky (pod 91. ZP).
- 5. TD – deska má tři čárky, ale v pravém ochranném rámu za 100. ZP.
- 6. TD – deska má čtyři čárky a taktéž v ochranném rámu za 100. ZP.

3. TD

4. TD

5. TD

6. TD – řádkové zoubk.

Od 7. TD se vyskytují v ochranném rámu číslice:

- 7. TD – deska má číslici „5.“ vepsanou v horní části za 100. ZP.
- 8. TD – deska má vepsanou číslici „6“ v pravém ochranném rámu, ale nad středem 100. ZP.

TD 7

TD 8

- 9. TD – na levém ochranném rámu před 81. ZP ve spodní části vepsaná sedmička.
- 10. TD – na levém ochranném rámu před 81. ZP ve spodní části vepsaná osmička.

TD 9

TD 10

- 11. TD – na pravém ochranném rámu ve spodní části za ZP 91 je vepsaná devítka.
- 12. TD – na pravém ochranném rámu ve spodní třetině je na ležato vepsána číslice deset.

Celé tiskové desky 1, 2 a 7 jsou uloženy v depozitáři Poštovního muzea a lze si je vyžádat k prohlédnutí. Tato hodnota nebyla zoubkována jen Hř.14, ale taky Ř. 13 $\frac{3}{4}$. Zde se velmi obtížně prokazuje, které TD mají toto zoubkování. Prozatím se mi podařilo určit jen TD 4, 5, 6, 7, 8, 9 a 10. Totéž platí i pro známky, které se použili k přetisku DOPLATIT. Zde je dost velká neznámá, už jen způsob výroby přetisku. (Zde se naskýtá další možnost rozšíření studia.)

TD 11

TD 12

Připomínky nebo případné prokazatelné doplnění lze zaslat na mou adresu, popřípadě konzultovat podle vlastního uvážení.

Bohumír Paleček

V úžlabině 2052/8, Praha 10 – PSČ 100 00

bohumir.palecek@seznam.cz

Doplňěk k deskovým označením na OR 100 hal

Redaktor Zpravodaje má jednu výhodu, že může na každý článek reagovat dříve, než ostatní kolegové. Využiji tedy této výhody a pokusím se doplnit článek kolegy Palečka a ukázat, že stanovit počet použitých tiskových desek často není triviální záležitost 😊.

Nedávno jsem vystavoval exponát Osvobozené republiky, kde jsem se zabýval mimo jiné i deskovým označením jednotlivých hodnot. Problém nastal právě u hodnoty 100 hal, kde ve Specializované příručce Osvobozená republika se nachází dvě různá vyobrazení deskového označení „pravý rám 4x přerušovaný

u číslice 100“ za ZP 100, které má i různou polohu. To se však nemohlo stát u jedné tiskové desky. Porovnej obrázek dole a obrázek deskového označení z TD 6 v článku kolegy Palečka.

Dále vlastním dvě známky ze ZP 100, které jsou ze stejné tiskové desky – shodný tvar ochranného rámu, zvláště vykrojení pod ZP 100 a desková vada na známce barevný bod nad pravým horním rohem. Problém je v tom, že jedna známka je bez označení a druhá se čtyřikrát přerušným ochranným rámem. K deskovému označení asi došlo v průběhu tisku na dosud neznámé tiskové desce. Na levém ochranném rámu mohlo být libovolné deskové označení. Nemohl by někdo pomoci zdokumentovat, k jaké desce toto označení patří?

Dalším deskovým označením, které dosud nebylo popsáno (i když pravděpodobně patří k tiskové desce se známou deskovou značkou) je zdánlivá 1 v levém ochranném rámu u ZP 81. I u této desky dosud neznáme, k jakému deskovému označení na pravé straně archu patří.

Josef Chudoba

SPĚŠNÁ 5 hal. – nová příručka

Známka pro spěšné zásilky v hodnotě 5. hal byla vydána 10. 2. 1919 nákladem 12 030 000 kusů v barvě světle zelené a její platnost skončila 31. 7. 1924. Tisk známek byl proveden knihtiskovou technikou ze dvou tiskových desek obsahujících 100 známkových polí a počítadla v dolním okraji. Ke zhotovení desek byl použit jeden fotografický negativ, což dokládají společné vady na některých známkových polích.

Desky se dají rozlišit pouze dle deskových vad, tedy vad vyskytujících se pouze na konkrétní desce. Nemají desková čísla, ani jiné rozlišení. (Dvojce otisků hřebíčků na části nákladu u 100. známkového pole, někdy udávané jako desková značka, nestačí ke spolehlivému rozlišení desek.)

Část známek byla použita pro přetisk SO 1920 a po skončení platnosti spěšných známek byl zbytek přetisknut na známky novinové přetiskem NOVINY.

Společné vady byly zjištěny na 18 známkových polích. Retuš byla zjištěna pouze jedna a to na ZP 40 TD I. Tato studie by měla navazovat na studii spěšné známky v hodnotě 2 hal. od pana Zdeňka Ryvola. Proto jsem se snažil o užívání obdobného názvosloví jako pan Ryvola.

Příručku lze objednat u jejího autora, nebo si ji zakoupit na setkání

Emil Kolesar, Česká Kamenice 2016

Retuš na spěšné známce SP2

Na sběratelsky opomíjených emisích není nouze o zajímavá zjištění. Spěšné známky patří k těm méně sbíraným známkám. Je to však škoda, jelikož jako všechny knihtisková vydání poskytují bohaté možnosti ke studiu. V Mono 4. díl jsou popsány dvě retuše u této emise na známce 2 haléře SP1.

Při zpracovávání známek 5 haléřů jsem narazil na zajímavou opravu – retuš na ZP 40 u TD I. Tato TD byla zřejmě poškozena ještě před začátkem tisku.

Svědčí o tom poškození sousedního 39. známkového pole (obr.1). Je zde výrazně poškozen levý horní roh. Na ZP 40 bylo poškození patrně ještě závažnější, protože byla poškozena písmena nápisu ČESKO. Tento nápis bylo samozřejmě nutné opravit. Písmena po opravě mají však viditelně jiný tvar (obr. 2). Na (obr. 3) je běžná podoba písmen ČESKO.

Obr. 1 – ZP 39

Obr. 2 – ZP 40

Obr. 3 – Běžné známkové pole

Knihtisková vydání i po téměř 100 letech poskytují sběratelům potěšení z dalších možností rozšíření sbírky. Pokud některý ze sběratelů vlastní zkusmý tisk této známky ze 40. ZP TD I ještě s původní vadou, prosím podejte mi o tom zprávu.

Emil Kolesar, Česká Kamenice

Dodatečné označování tiskových desek a vznik deskových značek

Pro zvětšující se objem potřeby poštovních známek bylo nutné vyrobit větší počet tiskových desek. Desky byly pravidelně kontrolovány po stanoveném počtu vytisknutých přepážkových listů.

Zpočátku, dokud byl počet desek pro danou známku poměrně malý, nebyla potřeba je speciálně označovat. S narůstajícím počtem však bylo

zapotřebí tiskové desky identifikovat, aby při pravidelné kontrole bylo vždy jasné, o kterou konkrétní tiskovou desku se jedná. Pokud byla deska nevyhovující, musel pracovník rozhodnout, zda desku vyměnit apod. Proto byly dodatečně označeny i starší ještě používané desky a nově vyráběným deskám bylo označení přidáno již na počátku. Například to byly číslice v ochranném rámu.

U pozdějších desek vyráběných galvanoplasticky pak problém s identifikací řešila desková čísla umístěná pod 91. a 100. známkovým polem.

Z mých studií novinových známek „Sokol v letu“ uvádím několik příkladů dodatečného označení tiskové desky.

Známka 5 hal. Známkové pole 91:

1) Tisková deska, kterou jsem pracovníčně nazval 7 zářezů v levém rámu byla původně bez těchto zářezů, identifikovatelná jen dle obloukovitého zářezu v levém rámu a až později byla označena sedmi zářezy. Rozeznatelná je těmito deskovými vadami: bod u vnitřní kresby křídla vlevo a u 7. trojúhelníku; dva body ve 3. péru ocasu.

2) Tisková deska, nazvaná 2 půlkuhové zářezy v pravém rámu (u ZP 100) byla později označena přerušením desetinné pomlky počítadla --*50. Deskové vady

druhého případu jsou: přerušené 1. péro ocasu; bod v křídle vlevo, v linkách pozadí nad hlavou a na dolním okraji; skupina bodů v křídle vpravo.

3) Deska původně bez jakéhokoli označení a následně byla označena jedním zářezem v levém ochranném rámu. Deskové vady: skupina bodů v křídle vlevo a bod v jeho 13. letce; bod ve 13. letce křídla vpravo a v těle; přerušená kresba krku; bod v S(ČES) a nárůstek nad LO.

Známka 5 hal. Známkové pole 100:

1) Tisková deska bez označení v pravém rámu, v průběhu výroby označena přerušením pomlky v počítadle 5*-- a zářezem v ochranném rámu. Deskové vady jsou: přerušené 1. péro ocasu; pravý horní roh vybíhá; bod v okraji nad O(SLO); přerušená vnitřní kresba křídla vlevo.

2) Tisková deska s podélným zářezem v pravém rámu později doznačena dvojnásobným přerušením pomlky v počítadle 5*---. Deskové vady jsou: delší levá nožka M v MUCHA; 2. linka pozadí pod Oš zesílena; přerušená linka pozadí u zobáku.

3) Deska s půlkruhovým zářezem v pravém rámu doznačena dvojnásobným přerušením pomlky v počítadle 5*--- a dvěma zářezmi v ochranném rámu.

Deskové vady: přerušená špice levého listu a 3. linka pozadí pod O(POŠ); bod u výzdoby 1. trojúhelníku; nárůstek na 7. trojúhelníku a někdy trojúhelník spojen se 4. šrafou.

Obdobný vývoj dodatečného označování tiskových desek bude jistě možné doložit i u jiných emisí z této doby. Například emise Holubice, či Osvobozená republika. Může někdo doložit tuto skutečnost?

(Příště pokračování)

Emil Kolesar, Česká Kamenice

Obsah 85. čísla Zpravodaje

Pozvánka na podzimní setkání knihtisku – 26. listopadu 2016 Praha	3
Smutná zpráva	4
Hradčany 10 hal červená – retuš hodin	7
Hradčany 25 hal. - I. kresba	9
Osvobozená republika 50 h zelená – odpověď na otázku ze Zpravodaje č. 72..	11
Osvobozená republika 50 h zelená – další vady matrice.....	12
Osvobozená republika – 100h hnědá deskové značení.....	14
Doplněk k deskovým označením na OR 100 hal	17
SPĚŠNÁ 5 hal. – nová příručka	19
Retuš na spěšné známce SP2.....	19
Dodatečné označování tiskových desek a vznik deskových značek.....	20

Zpravodaj Společnosti sběratelů československých knihtiskových známek je neprodejnou tiskovinou, vydávanou pro vnitřní potřebu členů společnosti. Je vydáván nepravidelně, ale nejméně 2x do roka. Za redakční úpravy odpovídají a na přípravě se podílí členové společnosti. Za obsah článků odpovídají jejich autoři. Neprochází jazykovou úpravou. Rukopisy, články, připomínky a nové poznatky či jinou korespondenci zasílejte na adresu: **Josef Chudoba, Křížová 1614/8, 463 11 Liberec 30**, Telefon: 603 472 395, e-mail: josef.chudoba@tul.cz